

Vastaus valtuutettu Sakari Rokkasen ja Carita Orlandon sekä usean muun (26) valtuutetun aloitteeseen asukkaiden tapahtumien tukemisesta

VD/7375/00.02.00.03/2015

KN/AL/HW/JB, HY-L

Valtuutetut Sakari Rokkanen ja Carita Orlando sekä 26 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaan tuettava asukkaiden tapahtumia

Vantaan kaupungin on muutettava suhtautumistaan sallivammaksi ja mahdollistavaksi kaupunkilaisten oma-aloitteisia tapahtumia kohtaan, vaikka tapahtumilla ei olisikaan varsinaista virallista järjestäjätahoa.

Sosiaalinen media on luonut uudenlaisen väylän yhteisöllisten ja avoimien joukkotapahtumien syntymiselle. Tapahtumat voivat saada alkunsa muutaman ihmisen ideasta, lähteä nopeasti leviämään sosiaalisessa mediassa ja toteutua suurenkin väkijoukon tapahtumana, jolle ei ole määriteltävissä varsinaista järjestäjätahoa. Tapahtumat ovat usein täysin laillisia järjestämättömiä julkisia kokoontumisia, jotka hyödyntävät vapaasti asukkaiden käytössä olevaa avointa kaupunkiympäristöä.

Joka kesä heinä-elokuun vaihteessa järjestettävä kaljakellunta sekä nuorison suosiossa olevat nk. "mopomiitit" ovat tunnetuimmat vantaalaiset esimerkit satojen ja tuhansien ihmisten järjestämättömistä kokoontumisista. Varsinkin kaljakellunta on herättänyt paljon arvostelua tapahtumaan liittyvien roskaongelmien vuoksi. Kesällä 2015 järjestetyn kellunnan yhteydessä uutisoitiin, että Vantaa ei antanut lupaa yritykselle pystyttää ilmaisia vessoja kaupungin maille, jotta Vantaata ei tulkittaisi tilaisuuden viralliseksi järjestäjäksi (VS 31.7.2015). Jäteastioiden, kierrätyspisteiden ja vessojen epäämisellä ei saada tapahtumaa estettyä, vaan ainoastaan tehtyä jälkien siivoamisesta työläämpää ja kalliimpaa.

Helsingissä suhtautuminen järjestämättömiin joukkotapahtumiin on edistyksellisempää. Hyvänä esimerkkinä toimii vappu: Helsingin kaupunki ei järjestä tapahtumaa, mutta koska ihmiset joka tapauksessa kokoontuvat juhlimaan tietyille alueille, on ympäristön, kaupunkiviihtyvyyden ja kiinteistöjen omistajien kannalta järkevää varata alueelle jäteastioita sekä saniteettitiloja ja huolehtia joukkoliikenteen poikkeusjärjestelyistä. Kaljakellunnankin yhteydessä vessoille löytyi lopulta sijoituspaikka Helsingin puolelta.

Kesällä uutisoitiin myös, että nuivasta suhtautumisestaan huolimatta Vantaan kaupunki kuitenkin mainostaa kaljakelluntaa kesätapahtumanaan (VS 22.5.2015). Myös HSL:n kehäradan mainoksessa oli nostettu kaljakellunta esiin perinteisenä vantaalaisena tapahtumana (IS 30.6.2015). Vantaan kaupungin tulisikin ottaa kaljakellunnasta ja muista vastaavista tapahtumista brändi-arvo itselleen aktiivisten ja yhteisöllisten asukkaiden kaupunkina. Kaupunki voisi osallistua tapahtumiin olematta kuitenkaan tapahtumien järjestäjä.

Me allekirjoittaneet vaadimme, että Vantaan kaupunki muuttaa suhtautumistaan ja ohjeistuksiaan asukkaiden järjestämättömien tapahtumien ja kokoontumisten suhteen. Kaupungin on tarvittaessa osallistuttava tapahtumien jätehuoltoon ja muihin tarvittaviin järjestelyihin, vaikka tapahtumilla ei olisikaan virallista järjestäjätahoa. Tämä ei tarkoita sitä, että kaupunki tällöin olisi tapahtumien virallinen järjestäjä, vaan että kaupunki osaltaan haluaa tukea aktiivisten asukkaiden luomaa vireää kaupunkikulttuuria."

Kaupunginvaltuusto 24.8.2015 § 18

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus on 16.11.2015 § 13 käsitellyt aloitteeseen valmisteltua vastausta mutta päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Valtuutetut Sakari Rokkanen ja Carita Orlando sekä 26 muuta allekirjoittanutta valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen 24.8.2015 kaupungin osallistumisesta Kaljakelluntaan sekä muihin kaupunkilaisten järjestämiin tapahtumiin. Samassa kaupunginvaltuuston kokouksessa valtuutettu Antero Eerola sekä 21 muuta valtuutettua jättivät aloitteen Vantaan yhteistyöstä Kaljakellunnan kanssa. Kulttuuripalvelut, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos sekä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ovat valmistelleet yhteisen vastauksen aloitteisiin. Molemmat aloitteet käsitellään kaupunginhallituksen 7.3.2016 kokouksessa.

Kaupungin kulttuuripalvelut vastaa valtuustoaloitteeseen seuraavaa:

Vantaan kaupunki kannustaa kaupunkiympäristössä tapahtuvien avoimien kokoontumisten ja muiden tapahtumien toteutumista. Kaupungin kulttuuripalvelut suhtautuu myönteisesti erilaisiin tapahtumiin, koska ne luovat yhteisöllistä kaupunkikulttuuria riippumatta siitä, kuka on tapahtuman järjestäjä. Julkisuudessa on toivottu, että kaupunki järjestäisi mailleen bajamajoja sekä roskalavoja, jotta joenranta-alue pysyisi siistinä. Kulttuuripalveluilla ei ole omia liikuteltavia vessoja eikä jäteastioita, mutta asia on ratkaistavissa. Menneinä kesinä Kulttuuripalveluihin ei olla oltu yhteydessä em. toiveiden toteuttamisen suhteen.

Kaljakellunnan ja "mopomiittien" ajankohdat vaihtelevat, eikä niillä ole virallista järjestäjätahoa, jonka kanssa voisimme neuvotella ja sopia yhteistyöstä. Tästä syystä ilmaisten vessojen ja jäteastioiden järjestäminen oikeaan aikaan oikeaan paikkaan on haasteellista. On luontevaa, että kulttuuripalvelut ovat tapahtumien yhteistyökoordinaattori muutoin, kuin mopomiittien osalta, jotka ovat selkeästi nuorisotoimen tapahtumakulttuuria.

Miitit ovat nuorten omaehtoisia kokoontumisia ja ajelua, ajankohtia ei etukäteen kerrota, vaan tieto tapahtumasta kulkee nuorten sosiaalisten medioiden ryhmissä. Poliisi on jo vuosien ajan varautunut tapahtuman liikenneturvallisuuteen ja nuorisotyöntekijät osallistuvat tapahtumaan. Pääsääntöisesti miitit ovat tervehenkisiä nuorten kokoontumisia muiden mopoja harrastavien nuorten kanssa.

Vantaan Kulttuuripalvelut tuottaa ja mahdollistaa yli 2 000 tapahtumaa vuosittain ja kumppaneina useita kymmeniä. Vantaan Vapaa-ajan lautakunta myöntää vuosittain 98 300 euroa kohdeavustusta erialisille tapahtumille.

Työryhmien ja yhteisöjen on mahdollista hakea kohdeavustusta Vapaa-ajan lautakunnalta kulttuuritapahtumien sekä muiden kulttuuritoiminnaksi katsottavien hankkeiden toteuttamiseksi Vantaalla.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos lausuvat vastauksenaan seuraavaa:

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos pitävät nykymuotoista Kaljakelluntaa vaarallisena tapahtumana. Tämä johtuu siitä, että kyseisessä tapahtumassa ei ole vastuullista järjestäjää, joka huolehtisi tapahtumaan osallistuvien ihmisten turvallisuudesta sekä toiseksi alkoholi ja tummassa virtaavassa vedessä kellunta erilaisilla kelluntavälineillä eivät ole turvallinen yhdistelmä. Tapahtumassa ei kanneta vastuuta niistä lainsäädännön edellyttämistä tapahtumaturvallisuuden peruselementeistä, joiden kautta tapahtumat kyetään turvallisesti toteuttamaan.

Tapahtuman järjestäjän on huolehdittava siitä, että tapahtuma järjestetään turvallisesti eikä siitä aiheudu vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Tapahtumien turvallisuussuunnittelu perustuu tapahtuman järjestäjän tekemään valmisteluun. Oppaat ja lomakkeet yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelman laatimiseen ovat löydettävissä pelastuslaitoksen kotisivuilta. Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaa laatimessa toiminnanjärjestäjän tulee selvittää ja arvioida tilaisuuden vaarat ja riskit, määrittää tilaisuuden turvallisuusjärjestelyt sekä antaa tarvittavat turvallisuusohjeet tilaisuuden henkilöstölle ja yleisölle onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuus- ja vaaratilanteessa toimimiseksi. Mikäli tapahtumalla ei ole järjestäjää, jäävät tapahtuman riskit tunnistamatta ja riskienhallinta kokonaisuudessaan toteuttamatta. Myöskään viranomaisten valvonta ei tällöin toteudu tarkoituksenmukaisella tavalla.

Vantaan Kaljakellunta-tapahtumalle ei ole tällä hetkellä nimettyä järjestäjää ja se takia jokainen kelluja vastaa itse omasta turvallisuudestaan. Poliisilla ja muillakin viranomaisilla on kuitenkin

huolehtimis-, auttamis- ja valvontavelvollisuus tapahtumassa, mikäli yleinen järjestys ja turvallisuus vaarantuu tai joku joutuu hengen vaaraan tai loukkaantuu.

Kyseisen tapahtuman aktiviteetit ovat poikkeuksellisen riskialttiita, koska alkoholin käyttö vesillä nostaa merkittävästi onnettomuusriskiä. Toinen vastaavaa erityisen korkeariskinen aktiviteetti tapahtumassa on hallitsematon silloilta veteen hyppääminen. On erittäin todennäköistä, että tapahtuman yhteydessä tulee tapahtumaan vakavia onnettomuuksia, sekä loukkaantumisia että menehtymisiä, mikäli toimintatapaa ei kyetä muuttamaan toimintaperiaatteiltaan vastuulliseksi.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos ovat lisäksi huolissaan tapahtuman yhteydessä tapahtuvan vakavan onnettomuuden kaupungille aiheuttamasta imagoriskistä. Vakavalla onnettomuudella olisi kansainvälistä ulottuvuutta tapahtuman poikkeuksellisen hallitsemattomuuden vuoksi. Mutta myös koska tapahtumaan osallistuu tätä nykyä myös ulkomaalaisia henkilöitä, joiden lähtöoletus on, että toiminnan järjestävä taho on huolehtinut asianmukaisesti tapahtuman turvallisuudesta.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos eivät suosita Vantaan kaupungin aktiivisesti osallistuvan tapahtuman järjestämiseen. Jos tapahtuma kuitenkin kaikesta huolimatta järjestetään Vantaan kaupungin alueella, niin pelastuslaitos ja Itä-Uudenmaan poliisilaitos eivät näe estettä sille, että kaupunki huolehtii verovaroin esimerkiksi roskalavojen ja vessojen järjestämisestä alueelle, jos katsoo sen järkeväksi. Tämä sen takia, että kansalaisoikeuksiin kuuluvien veden vapaan käytön ja kokoontumisvapauden takia tapahtumaa ei voida viranomaisten (poliisi- ja pelastusviranomainen) toimesta kieltää. Roskalavoja ja yleisövessoja laitetaan esimerkiksi vappu- ja uudenvuoden juhlinnan osalta Helsingin puistoihin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton keräämien tilastojen mukaan hukkuneiden määrä Suomessa on vaihdellut välillä 108–167 henkeä vuodessa 2010-luvun alkupuoliskolla. Yli puolet hukkumiskuolemiin johtaneista onnettomuuksista on tapahtunut alkoholin vaikutuksen alaisena. Em. perusteella vesilläliikkumisen ja alkoholin yhdistäminen ei ole suositeltavaa.

Kuntatekniikan keskus on aikaisempina vuosina osallistunut aktiivisesti Kaljakellunta-tapahtuman siivouksiin ja puhtaanapidon kustannuksiin, koska Kaljakellunta tuottaa paljon roskaa. Koska mitään vastuullista järjestäjää tai muutakaan yhteistyötahoa ei ole, on tapahtuman puhtaanapito jäänyt kokonaisuudessaan Helsingin ja Vantaan kaupunkien sekä ranta-alueen kiinteistöjen suoritettavaksi ja kustannettavaksi. Viime vuosina kaupungit ovat pyrkineet helpottamaan tilannetta toimittamalla lähtö- ja maalipaikkojen läheisyyteen rantapuistojen alueelle roskalavoja, ja osa osallistujista onkin toiminut vastuullisesti ja kuljettanut roskansa lavalle. Vuonna 2015 siivoustyön kustannukset Vantaan kaupungille olivat n. 10 000 €, Helsingin kustannukset lienevät samaa luokkaa ja ranta-alueen kiinteistöille aiheutuneista kustannuksista ei ole tietoa. Kaikkea kaljakellunnan tuottamaa roskaa ja jätettä ei saada siivottua, koska osanottajat jättävät ison osan roskista ja lautoista jokeen. Suurin osa näistä roskista ja jätteistä vajoaa joen pohjaan ja kulkeutuu sieltä vähitellen tulvien mukana Itämereen.

Pelastusviranomaiset sukeltajat käyvät ennen tapahtumaa järjestelmällisesti läpi kaikkien kelluntareitin varrella olevien siltojen alustat mahdollisten veteen hyppääjien sekä kellujien turvallisuuden takaamiseksi. Kaikki tapahtumaa ennen ja tapahtuman jälkeen kerätyt roskat lajitellaan kaupungin toimesta ja kuljetetaan jätteiden asianmukaiseen käsittelypaikkaan.

Kaljakellunnan takia joudutaan toteuttamaan monia tilapäisiä liikennejärjestelyitä, jotta jokivarren kevyenliikenteen väyliä ei rasi- tai heikennettäisi eikä kansalaisten turvallisuutta heikennettäisi ylimääräisellä ja laittomalla ajoneuvoliikenteellä.

Kuntatekniikan keskus ei viime kesänä antanut pystyttää tilapäisiä tapahtumavessoja ("bajamajoja") kelluntareitin varrelle, koska vessoja toimittanut yritys ei antanut kaupungille mitään suunnitelmaa vessojen sijoittelusta. Lisäksi viiden vessan tuominen neljätuhatta ihmistä varten ei ole mitoitukseltaan riittävä, koska laskennallisesti vessoja olisi pitänyt olla kahdeksankertainen määrä.

Yhteenveto lausunnoista

Kaljakellunta-tapahtumaan liittyy vakavia onnettomuusriskejä osanottajille. Em. perusteella kaupunki ei ole eikä aio jatkossakaan olla Kaljakellunta-tapahtuman vastuullinen järjestäjä. Mikäli tapahtumalle ilmaantuisi virallinen järjestäjä, niin tällä taholla olisi mm. mahdollista hakea kohdeavustusta Vapaa-ajan lautakunnalta kulttuuritapahtumien sekä muiden kulttuuritoiminnaksi katsottavien hankkeiden toteuttamiseksi Vantaalla.

Koska tapahtumaa ei katsota olevan mahdollista kieltää lainsäädännön puitteissa, niin mm. roskaamisen aiheuttamien väistämättömien haittojen lieventämiseksi on tarkoituksenmukaista jatkossakin tuoda lähtö- ja rantautumisalueille roskalavoja ja vessoja. Tapahtumaan osallistujia tulee kannustaa omaehtoiseen omien jälkiensä siivoamisen aktiivisella viestinnällä mm. sosiaalisessa mediassa ja hyödyntämällä Roskapoliisi-hanketta.

Mikä em. vastuullista järjestäjää ei ilmene siihen mennessä kun tapahtuma seuraavan kerran järjestetään Vantaan puolella, niin kuntatekniikan keskus toimittaa roskalavoja ja kohtuullisen määrän tapahtumavessoja toiminnallisesti ja strategisesti tarkoituksenmukaisiin kohtiin kelluntareitin varrelle.

Kaupunginhallitus 7.3.2016 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Sakari Rokkaselle ja Carita Orlandolle sekä 26 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle edellä olevan mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.4.2016 § 13

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Muutoksenhakuohje: 4.1. Valituskielto

Lisätiedot:

kulttuurijohtaja Annukka Larkio, puh. 050 3181 686, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 839 22427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi